

2. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України – 2010. - № 34.- Ст. 481.
3. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматичною обробкою персональних даних: Міжнародний договір/ Офіційний вісник України.-2011 - № 58-2010. Ст. 1994.-Ст.85
4. Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних: Директива 95/46 ЄС Європейського Парламенту і Ради від 24.10.1995 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_242
5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області що - до офіційного тлумачення положень частини першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України № 2-рп/2012 від О.В. Оніщенко 64 20.01.2012 р./ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=167724>.
6. Брель О. Персональні дані як об'єкт інформаційних правовідносин за участю суб'єктів господарювання // Право України.- 2011.-4.-С.220-224.
7. Брижко В.М. організаційно – правові питання захисту персональних даних. Дис... канд.юрид.наук:12.00.07 національна академія державної податкової служби –К., 2004.
8. Виноградова Г.В. Правове регулювання інформаційних відносин в Україні –К, 2006.-176с.
9. Саєнко М.І. Сучасне правове регулювання інформаційних відносин у сфері захисту персональних даних в Україні// Право і суспільство – 2015 - № 3 с.103.
10. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія.- Полтава: Довкілля – К., 2006.-716с.
11. Словарь терминов по теории государства и права: учебное пособие. Рук. Авт. кол. И.И. Панов.-Х: Основа, 1997.-18,с.
12. Новицький А.М., Касанюк Т.С. Інформаційне законодавство України: Основні питання систематизації// Правова інформатика – 2009- № 2(22) с. 17.

ГАРМОНІЗАЦІЯ ВІДНОСИН ПОДАТКОВОГО ВІДОМСТВА І ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Живицький В.А.

(здобувач Інституту права МАУП)

***Анотація.** Розглядаються теоретико-правові особливості гуманізації відносин держави і платників податків за умов модернізаційного розвитку українського суспільства.*

***Ключові слова:** Державна фіскальна служба України, платники податків, суспільні відносини, гуманізація податкових відносин.*

Zhyvutskyi V.A. Institutionalization of the State Fiscal Service of Ukraine: theoretical and legal software.

***Summary.** We consider the theoretical and legal features humanization of relations between the state and taxpayers under the conditions of modernization of Ukrainian society.*

***Keywords:** State Fiscal Service of Ukraine, social relation, humanization of tax relations.*

***Аннотація.** Рассматриваются теоретико-правовые особенности гуманизации отношений государства и плательщиков налогов в условиях модернизационного развития украинского общества.*

***Ключевые слова:** Государственная фискальная служба Украины, плательщики налогов, общественные отношения, гуманизация налоговых отношений.*

Постановка проблеми. Осягнення проблематики теоретико-правового забезпечення гармонізації відносин Державної фіскальної служби України (далі - ДФС України) набуває особливого значення у частині виконання ухваленої Кабінетом Міністрів України Комплексної програми інституціонального розвитку, розрахованої на 2016-2020 роки. Визначальні завдання гармонізації відносин полягають у з'ясуванні особливостей теоретико-правового та морально-етичного наповнення змісту діяльності ДФС України у її відносинах з платниками податків.

Актуальність проблеми. Демократичне реформування українського суспільства, становлення ринкового господарювання передбачає налагодження взаємин податкового відомства як центрального органа виконавчої влади з платниками податків. Однією з визначальних засад налагодження співпраці, забезпечення ефективної взаємодії є гуманізація правовідносин між сторонами зазначеного динамічного процесу.

Стан дослідження. Науковий аналіз проблематики гуманізації відносин, які складаються між ДФС України як центральним органом виконавчої влади та платниками податків здійснюється вітчизняними та зарубіжними вченими, зокрема, З.С. Варналієм, В.Г. Воронковою, Р.А.Калюжним, С.Г. Кирдіною, В.Г. Князевим, В.В. Костицьким, Л.Ш. Лозовским, М.П. Недюхою, Н.Б.Новицькою, Н.М. Оніщенко, Ю.С.Шемшученком, В.Г. Пансковим, Б.А.Райзбергом, Е.Б. Стародубцевою та ін. Дослідження останніх склали вихідну теоретико-методологічну підвалину статті.

Метою і завданням статті є з'ясування сутності гуманізації відносин як процесу становлення унормованих правом відносин ДФС України з платниками податків.

Виклад основного матеріалу. Термін “гармонізація” (від грецьк. *harmonia* – зв’язність, співрозмірність частин цілого) останнім часом достатньо часто вживається в юридичній літературі, переважно фахівцями з міжнародного права, де зазначене поняття постає одним із термінів в загальноживаному ряду “апроксимація”, “адаптація” та “гармонізація”, що має характеризувати послідовний процес наближення норм вітчизняного права до норм ЄС. У цьому сенсі гармонізація розуміється як окрема, завершальна, найбільш досконала ланка зазначеного процесу в його європейському вимірі.

Дещо інший варіант прочитання зазначеного терміну пов’язується з характеристикою відносин, що складаються, скажімо, між державою і релігією, державою та платниками податків, характеризує економічні, міжнаціональні чи сімейні стосунки. Так, зокрема, у сфері економічних відносин гармонізація передбачає “взаємне узгодження, зведення до системи, уніфікацію, координацію, упорядкування, забезпечення взаємної відповідності різних заходів, дій” [1].

В економічній літературі достатньо вживаним є термін “гармонізація податків”, який визначається як “систематизація й уніфікація податків, координація податкових систем та податкової політики країн, що входять до міжнародних регіональних об’єднань. Гармонізація податків знаходить своє втілення у формуванні митних союзів, що об’єднують декілька країн, та здійснюють єдину податкову політику” [2]. Хоча, на наш погляд, навряд чи доцільно ототожнювати поняття “податки” і “податкові відносини”, адже останні, будучи різновидом соціальних відносин, є відправними в частині встановлення податкових ставок та митних тарифів.

Гармонізація відносин у податковій сфері, як справедливо наголошується у науковій літературі, “це, скоріше, клубок проблем, суперечностей і навіть глухих кутів. Складність тут полягає не стільки в наповненні бюджету, скільки в цілях і завданнях діяльності. Наповнення бюджету, можливо, одне з найпростіших питань, особливо якщо вирішувати його на принципах „лінійного фіскалізму”. Головне завдання гармонізації полягає, скоріше, в становленні механізмів справляння податків з чітко визначеними, взаємно підтримуючими одна іншу функціями – стимулювання соціального розвитку, забезпечення зайнятості та наповнення бюджету” [3, с. 202]. При цьому уявляється важливим розрізнати сутність податкових правовідносин відповідно до їх місця у системі суспільних чи соціальних відносин: перше обумовлює їх виробниче (підприємницьке) джерело походження, тоді як друге – передбачає безумовний пріоритет прав і свобод платників податків.

Гармонізація стосунків держави і платників податків ґрунтується на системному підході, використання можливостей якого дозволяє з’ясувати сутність податкової системи, її роль та призначення шляхом визначення: а) її компонентного складу, зв’язків по вертикалі (ієрархія) та горизонталі (субординація та координація); б) нормативно-правових засад їх функціонування, внесення змін до чинного законодавства; в) системної якості системи, яка не може бути зведена до суми якостей окремих її елементів; г) перспективи розвитку в частині підпорядкування національним інтересам, загальнонаціональній моделі соціального розвитку – модернізації чи сталого розвитку; д)

механізмів сприяння захисту прав і законних інтересів, утвердження суспільних цінностей; е) нормативно-правових засобів утвердження ринкових умов господарювання.

Гармонізація відносин, як справедливо наголошується у науковій літературі, це, передусім, відповідь на питання, яким чином силовий примус щодо сплати податків перевести у добровільний. Іншими словами, - яким чином утверджувати в податковій сфері стандарти громадянського суспільства, виходячи з його норм, ціннісних орієнтацій, звичаїв і традицій, а з іншого боку, враховувати цивілізаційну місію податку, який повинен мати мотиваційну щодо діяльності підприємця, платників податків функцію, все більше її утверджувати, розширювати і зміцнювати як соціально справедливу, як таку, що сприяє розвитку реального сектора економіки, розширюючи тим самим базу оподатковування [3, с. 202-203]. Як відомо, на цивілізаційній місії податку, за умови, звичайно, його соціальної справедливості наголошував ще А. Сміт у своїй праці “Багатство народів”. Однак проблема в її українському вимірі полягає в тому, що державно-владний характер правовідносин, що утвердився у стосунках відомими суб’єктами – державою, підприємцями і платниками податків - практично унеможлиблюється паритетність сторін, у тому числі в процесі розв’язання податкових конфліктів.

Значний теоретико-методологічний потенціал щодо з’ясування пріоритетних напрямів олюднення соціального простору платників податків і держави має інституціональний підхід, зокрема, обґрунтована російським ученим С.Г. Кірдіною концепція інституціональних матриць як архетипова триєдина соціальна форма в єдності її економічних, політичних та ідеологічних інститутів. Правова наука має вивчати інституціональні матриці як втілення соціальної діяльності реальних суб’єктів [4, с. 24], передусім, ДФС України як центрального органу виконавчої влади, з одного боку, і платників податків, з іншого.

Виходячи з суб’єктної складової податкових відносин як різновиду соціальних, можна погодитися з запропонованим визначенням терміну “гармонізація податкових відносин” як побудови “національної системи податкових відносин, які забезпечують встановлення довготермінового та стійкого балансу інтересів держави, платників податків, інших держав” [5, с.228].

Аналізуючи весь спектр податкових відносин, від їх реального стану до ймовірного, бажаного основні напрями їх гармонізації пов’язуються з: а) побудовою податкової системи; б) забезпеченням рівності прав, обов’язків та відповідальності основних суб’єктів цього процесу; в) співвіднесеністю податкових інтересів усіх рівнів влади; г) міждержавною взаємодією [Там само].

Ще донедавна перехідний стан сучасного українського суспільства достатньо жорстко визначав характер відносин держави і платників податку, надаючи останнім переважно фіскального характеру, підпорядковуючи таким чином зусилля суб’єктів основному завданню – наповненню бюджету. При цьому засоби, прийоми і методи, технології та механізми надходження коштів до державної скарбниці не завжди узгоджувалися не лише з морально-етичними імперативами, а й нормами закону, що не могло не позначатися на демократичних засадах функціонування суспільства, правопорядку в країні. Практика оподаткування недалекого минулого засвідчила, що забезпечити процеси гармонізації можливостями лише одного суб’єкта, нехай і достатньо потужного - податкового відомства як уособлення держави достатньо складно, зважаючи на його корпоративну зорієнтованість як самодостатню, що свого часу довів М. Вебер. Це по-перше.

По-друге, гармонізація відносин передбачає суб’єктну взаємодію як основних складових зазначеного процесу, що дозволяє стверджувати: досягнення цілей гармонізації уявляється можливим лише за участю громадськості – в її розумінні як платників податків. Останнє обумовлюється не лише фактичним внеском у наповнення бюджету, а й необхідністю утвердження паритетності в діях вищезазначених суб’єктів, суттєвого

зменшення податкового тиску як засобу забезпечення стимулюючого впливу на розвиток підприємницької активності, поліпшення інвестиційного клімату, законодавчого закріплення цивілізованих стандартів у стосунках держави та різних соціальних груп як платників податків [3, с. 200; 7, с. 274-305].

Зважаючи на багатосуб'єктність податкової системи, уявляється доцільним з'ясувати, відправні засади, які їх поєднують у межах податкової системи. Такими, безумовно, є захист прав і законних інтересів кожного з суб'єктів – держави, підприємців та громадян країни. Хоча пріоритети мають бути віддані, безсумнівно, останнім як основним наповнювачам бюджету. Підприємці ж, відповідно до чинного вітчизняного законодавства та міжнародних стандартів, мають не лише сплачувати податки, а й нести поки що небачену для України ношу – соціальну відповідальність. Тоді як на державу має покладатися функція “нічного сторожа” - гарантувати мир, спокій і правопорядок, а також забезпечувати т.зв. “легкі” податки – не лише у сенсі їх сплати, а й, насамперед, сприяння розвитку підприємництва як визначального засобу створення нових місць, забезпечення зайнятості, утвердження цивілізованих стандартів рівня й якості життя, благополуччя народу. При цьому пріоритет має бути наданий місцям, що створюються у сфері виробництва, матеріального чи духовного: економіка, що будується на імпорті, спроможна забезпечити лише периферійний розвиток.

Відповідно, концептуальні засади гармонізації податкових відносин щодо основного суб'єкта, за обраною концептуальною схемою, громадян країни як платників податків, виходячи з норм чинного законодавства, можуть набувати, зокрема, такого вигляду: а) оподаткування щомісячних доходів, що становлять понад 17 мінімальних заробітних плат, за ставкою 20 %, що дозволить утвердити принцип соціальної справедливості зазначеної групи громадян у стосунках з більшістю платників податків. Як відомо, чинним законодавством не передбачено справляння єдиного соціального внеску з громадян, щомісячні доходи яких перевищують суму в 17 мінімальних заробітних плат; б) скасування пільг за професійною ознакою в частині оподаткування (шахтарі тощо); в) запровадження оподаткування відсотків за вкладами населення (ст.170.4. Податкового кодексу України) має здійснюватися з певної межі, якою може вважатися розмір внеску, що підлягає оподаткуванню за нарахованими відсотками, скажімо, у 200 неоподаткованих мінімумів доходів громадян; г) дивіденди підлягають оподаткуванню за ставкою у 15 %; д) легалізація доходів, з яких не сплачено податки, за нульовою ставкою. У разі відмови – застосування жорстких фінансових санкцій; е) принцип декларування доходів має бути всезагальним, тобто поширюватися на всіх громадян країни, незалежно від їхнього статусу, доходів, віросповідання чи займаної посади; є)декларуванню мають підлягати не лише доходи, а й видатки, що дозволить вилікувати низку т.зв. «соціальних хвороб» - виплати у конвертах, дорогих подарунків, з яких не сплачено податки тощо; ж) оподаткування доходу від продажу нерухомого майна має враховувати розмір площі, яка відчужується.

Звичайно, це лише деякі концептуальні підходи з питань утвердження в суспільстві, сфері податкових відносин принципів верховенства права, рівності та соціальної справедливості, однакового податкового навантаження відповідно до доходів, що отримані. Відповідно, зміни до чинного податкового законодавства у частині сприяння гармонізації податкових правовідносин мають вноситися відповідно до: а) основоположних засад соціальної, у тому числі економічної, політики, яка б орієнтувалася на стандарти правової держави та громадянського суспільства; б) інтересів, законних прав і обов'язків громадян країни як платників податків, що формуватиме механізми соціальної солідарності, довіри, утверджуватиме здорову моральну атмосферу в державі. Адже відомо, що “морально-етичні норми не тільки формують громадську свідомість і моральну дію, а й дозволяють людині уникати психологічних конфліктів з самим собою (долати почуття провини, сорому, самоприниження, „молодшого брата” тощо), зменшують загрозу застосування соціальних санкцій, посилюють соціальну захищеність

людини як платника податків, прогнозованість її поведінки, впевненість у завтрашньому дні. В цьому сенсі морально-етичні норми, принципи, правила поведінки, навички сумлінного виконання своїх конституційних прав органічно продовжують звичаї, традиції народу, кращі сторони його ментальності, посилюють ціннісні орієнтації, долають стереотипи та забобони, усталені кліше та непривабливі іміджі, що встигли скластися за доби незалежного існування країни” [3, с. 207].

Окрім організаційних і фінансово-економічних механізмів удосконалення податкової системи, значна увага у вітчизняній літературі приділяється питанням гармонізації податкових відносин в частині, передусім, зближення інтересів та перспектив модернізації ДПС України як з боку держави, так і платників податку, які уособлюються з виробниками товарів і послуг, а також їх споживачами.

При цьому гармонізацію податкових відносин ми розглядаємо як комплексну проблему, сутність якої полягає в здійсненні низки заходів – юридичних, організаційно-технічних, адміністративних та інформаційних щодо адаптації платників податку, співробітників податкових органів до податкового законодавства, зміні їх менталітету, забезпеченні виконання податкових обов’язків перед державою та реалізацію передбачених законом прав на засадах співробітництва та взаєморозуміння, морально-етичних і правових норм.

Гармонізація податкових відносин постає, таким чином, складним процесом, що передбачає визначення як стратегічних, так і тактичних завдань діяльності, врахуванні ризиків, соціально-економічних і політичних наслідків, можливості корекції змін і, відповідно, може кваліфікуватися як стан нестійкої динамічної рівноваги, який склався у стосунках податкових органів і платників податку. Зазначений стан може бути забезпечений двома основними шляхами – мірою гармонізації стосунків та їх морально-етичним і нормативно-правовим забезпеченням [6].

Аналізуючи вітчизняне податкове законодавство під кутом зору його гармонізації, необхідно наголосити, насамперед, на важливості з’ясування ефективності системи податкового адміністрування, до слабких місць якого можна, зокрема, віднести: а) відсутність належної юридичної відповідальності посадових осіб ДФС України за порушення податкового законодавства; б) порушення процедур і формальних, визначених законом, вимог щодо термінів проведення податкових перевірок та їх документального оформлення. У цьому зв’язку уявляється доцільним запропонувати обсяг повноважень посадових осіб ДФС України обмежити конституційними правами і свободами людини і громадянина в Україні, підпорядкувавши їхню діяльність завданням реалізації національних інтересів. Це по-перше.

По-друге, ставка податкового адміністрування має визначатися шляхом визначення межі повноважень органів податкової системи та їх посадових осіб;

По-третє, ставка оподаткування має бути рівнонапруженою щодо основних груп платників податків, що дозволить засобами податкової політики утверджувати мир і спокій, благополуччя в країні.

У питанні захисту прав платників податків до пріоритетних завдань податкової політики можуть бути віднесені: а) система оподаткування має будуватися на принципах справедливості, стабільності та зручності, її належного сервісного наповнення; б) гармонізація відносин платників податків і держави на засадах досягнення компромісу різноспрямованих, а то й протилежних, конфліктних у своїй сутності інтересів різних соціальних груп; в) державні видатки мають корелюватися надходженнями до державного бюджету; г) оподаткування має здійснюватись шляхом мінімального втручання у фінансово-господарську діяльність ти приватне життя платника податків; д) посилення аналітичної складової в діяльності органів ДФС України з визначенням ризиків мінімізації розрахунків із бюджетом за платежами без втручання у фінансово-господарську діяльність сумлінних платників податків; е) процес зміни системи оподаткування, її цивілізаційного зростання має відбуватися на засадах подолання, мінімізації її

фіскального характеру, перетворення у фактор утвердження чи, принаймні, наближення до європейських стандартів рівня й якості життя.

Звичайно, зазначені процеси гармонізації відносин мають розгортатися відповідно до світових тенденцій соціальних змін, а саме гуманізації людських стосунків та гуманітаризації соціального простору. Якщо перша із зазначених тенденцій проявляє себе в партнерстві, прагненні до діалогу та співпраці, то друга - утверджує себе в частині обмеження можливостей техногенного мислення, передбачення можливих соціальних наслідків дій та взаємодії сторін з метою уникнення (подолання) конфліктів, зняття напруги на засадах, що визначені вітчизняним законодавством, Конституцією України.

Зазначене передбачає внесення відповідних змін до Податкового кодексу України, зокрема, в частині: а) визначення прав та обов'язків, законних інтересів платників податків, так і прав та обов'язків податкових органів; б) нормативно-правового врегулювання статусу, прав та обов'язків, функцій сервісних центрів, загальнонаціональної системи обслуговування платників податків; в) підвищення мотивації сумлінних платників податків, принаймні, за ознаками добровільного виконання вимог податкового законодавства, забезпечення повної та своєчасної сплати податків і зборів (обов'язкових платежів); г) подальшого вдосконалення процесів адміністрування податків, передусім, великого бізнесу, ліквідації т.зв. офшорних зон тощо; д) формування необхідних передумов (організаційно-правових, матеріально-технічних, людських, фінансових тощо) для створення єдиної інформаційної системи органів ДФС України з перспективою її інтеграції в єдину систему органів державної влади.

Своєрідність податкового законодавства полягає в тому, що його дія, з одного боку, поширюються на всі сфери життєдіяльності суспільства, сприяючи розвитку останнього. З іншого, – сприяє посиленню функціонування однієї з найважливіших функцій держави - контролюючої в частині, що пов'язується з використанням властивостей податків як обов'язкового, нецільового, безумовного платежу. Йдеться, зокрема, про фіскальну, регулюючу, стимулюючу та соціальну функції.

Основними умовами процесу зближення України з ЄС, поглиблення співпраці, поступової інтеграції (набуття статусу асоційованого або повного члена) України в ЄС визначено, як відомо, адаптацію національної правової системи до європейської шляхом гармонізації законодавства України з європейським, основним джерелом якого є законодавство ЄС.

Формування сприятливого податкового клімату пов'язується з розгортанням процесу інституціоналізації ДФС України, її формування як правового інституту за двома основними напрямками водночас – правовим і соціальним (суспільним), які, доповнюючи один іншого, спроможні надати її діяльності ознак ефективності, принаймні, у двох вимірах – наповненні бюджету та формуванні сприятливого податкового клімату з перспективою формування нової системної якості – гуманізації податкових правовідносин. Зазначений процес має своїм першоджерелом Основний Закон, Податковий кодекс України, податкове законодавство в цілому, які обумовлюють нормативно-правові засади функціонування податкової системи та її складових, види податків і зборів (обов'язкових платежів), унормовують характер відносин держави і платників податків, фізичних та юридичних осіб як суб'єктів господарювання.

У частині захисту прав платників податків, врахування та реалізації їх законних інтересів до пріоритетних завдань податкової політики можуть бути віднесені: а) побудова податкової системи відповідно до вимог принципів справедливості, стабільності та зручності, її належного сервісного наповнення; б) гармонізація відносин платників податків і держави на засадах досягнення компромісу різноспрямованих, а то й протилежних, конфліктних у своїй сутності інтересів різних соціальних груп; в) кореляція, збалансування державних видатків з надходженнями (податками і зборами) до державного та місцевих бюджетів, державних цільових фондів; г) здійснення оподаткування шляхом мінімального втручання у фінансово-господарську діяльність ти приватне життя платника

податків; д) посилення аналітичної складової в діяльності органів ДФС України з визначенням ризиків мінімізації розрахунків із бюджетом за платежами без втручання у фінансово-господарську діяльність сумлінних платників податків; е) реформування системи оподаткування, її цивілізаційне оновлення має відбуватися шляхом мінімізації її фіскального характеру, наближення до європейських стандартів рівня та якості життя.

Іншою суб'єктною складовою становлення ДФС України як правового інституту, вагомим компонентом її інституціоналізації є платники податків з їхньою системою цінностей, нормами та ідеалами, соціальними очікуваннями та поведінкою. Першопочатковими кроками на шляху до утвердження партнерських засад співпраці держави з платниками податків є трансформація ДФС України з фіскального органу в сервісну державну службу, що зорієнтована на клієнта, на задоволення його законних інтересів, потреб і запитів. Започаткування індивідуального підходу, стандартизовані, прозорі форми і методи обслуговування, забезпечення швидкого доступу до інформації, поширення сервісних центрів, вдосконалення адміністрування податків і зборів тощо підпорядковані завданням зміни формату відносин між податковою службою та підприємництвом, державою і громадянами як платниками податків.

Список використаних джерел

1. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – М.: Инфра-М, 2006. – С. 57.
2. Экономика и финансы. EDI-Press & Web Mission, 2000-2006. URL: Електронний ресурс. – Режим доступу: http://slovari.yandex.ru/dict/glossary/article/91/091_846.htm
3. Недюха М.П. Гармонізація відносин платників податку і держави як соціальна проблема / М.П. Недюха, О.І. Тумко // Социальные технологии: Актуальные проблемы теории и практики. Международный межвузовский сборник научных работ. – Вып. 23. – Запорожье, Изд-во ГУ «ЗИГМУ», 2004. – С. 200-208.
4. Кирдина С.Г. Институциональные матрицы и развитие России. – М.: 2000. – 213с.
5. Пансков В.Г. Налоги и налогообложение : учебник / В.Г. Пансков, В.Г. Князев. - М.: МЦФЭР, 2003. – 387 с.
6. Новицкая Н. Зарубежный опыт административно-правового обеспечения защиты общественной морали / Н. Новицкая // Scientific letters of academic society of Michal Baludansky. – 2015. - № 6. – Р. 86-88.
7. Недюха М.П. Правова ідеологія українського суспільства : монографія / М.П. Недюха. – К.: “МП “Леся”, 2012. – 400 с.

УДК [349.6:630*2](477)

ДО ПИТАННЯ ОХОРОНИ, ЗАХИСТУ, ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ НА ЗЕМЛЯХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ Кичилюк Т.С.

(кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки)

Анотація. У статті розкривається питання правової охорони, захисту, використання та відтворення лісів на землях природно-заповідного фонду. На основі аналізу чинного екологічного та лісового законодавства висвітлюються проблеми використання лісів, як цінного осередку збереження біорізноманіття на територіях природно-заповідного фонду. Вказується, що складовою заходів щодо збереження біорізноманіття в лісах України, є розвиток екологічної мережі.

Зазначено, що сьогоденні проблемою, яка потребує правового вирішення, є відсутність юридично-затверджених норм заповідності лісів, оскільки, відповідно до європейських стандартів, не кожна ділянка може стати природоохоронною територією. Актуальним залишається питання ефективності заходів щодо охорони, використання, відтворення лісів та проведення їх моніторингу, з огляду на залучення до природно-заповідного фонду значно більших площ лісових земель.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, біорізноманіття, екомережа, лісове господарство, лісові ресурси, відтворення лісів, моніторинг лісів, екологічна політика.,

Kychulyuk T.S. To the issue of protection, use and reproduction of forests on lands of natural reserve fund

The article deals with the issue of legal protection, protection, use and reproduction of forests on lands of natural reserve fund. Based on analysis of current environmental and forest legislation covers issues concerning the